

- [Umaci i prelievi](#)
  - [Jela s dipovima](#)
  - [Saladni prelievi](#)
  - [Umaci](#)
- [Zamrca](#)
  - [Kiselu](#)
  - [Slatko](#)
- [Horoskop](#)
- [Vodič](#)

Pretraži portal Dugo Selo...

## IZRADA I ODRŽAVANJE INTERNET STRANICA digitalni marketing

80% VAŠIH KLIJENATA SVOJU ODLUKU O VAMA DONOSI ONLINE

60% TROŠKOVA FINANCIRANO KROZ VAUČERE ZA DIGITALIZACIJU

### Povijest tkana jedno stoljeće: Izabrane teme iz povijesti esperantskog pokreta - zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske

[dugoselo.info/Vijesti - Hrvatska Kultura](http://dugoselo.info/Vijesti-Hrvatska-Kultura)

DugoSelo.INFO News Portal 06.09.2023.



Počeci esperanta u Hrvatskoj: Društvo hrvatskih esperantista

U današnjem svijetu komuniciranje se čini jednostavno. Dovoljno je sjesti ispred zaslona računala ili mobitela i „cijeli svijet je pred nama“. Raza pomagala su uvijek pri ruci, ukoliko nam i neki jezik nije baš blizak. Uzbunjenost života nam ne da „priliku“ da razmišljamo kako su naši stari, ili oni mnogo prije njih komunicirali.

Istina, pojedini jezici ostavili su duboki trag, počesto (ili prečesto) i gorak kao nametnuto sredstvo komuniciranja u javnom prostoru.

U isto vrijeme, bilo je i onih koji su iz raznih pobuda prionuli stvaranju novih, umjetnih jezika. Zanimljivo je ovdje spomenuti da se i sv. **Hildegarda** okušala i na ovom području, te ju se smatra pretečom kreatora umjetnih jezika. Na području umjetnih jezika, svoj trag ostavio je i jedan Hrvat, **Juraj Bauer** autor je umjetnog jezika nazvanog *spelin*. Rječ je o svojevrsnom reformiranom *Volapüka*, kojeg je 1870. stvorio **Johann Martin Schleyer**. Koju godinu nakon nastanka Volapüka, u Bjelostoku gradu danas na istoku Poljske, a tada u sastavu Ruskog carstva, školarac **Lazar Ludvig Zamenhof** (Bjalstok, 15. prosinac 1859. – Varšava, 14. travanj 1917.) potaknut mnogojezičnim okruženjem u kojem se svakodnevno koristio poljski, jidiš, njemački, ruski, počeo je razmišljati kako bi jedan zajednički jezik, koji ne bi bio „ničiji“, tj. neutralan mogao doprinijeti prevladavanju raznih nesporazuma, pa i neprijateljstva. Svoj prvi jezični projekt, „lingve universala“ sastavio je 1878. godine, te ga predstavio svojim gimnazijskim kolegama. U velikom zanosu, nastali su ne samo gramatika i rječnik, već i prvi prijevodi. Razvijajući projekt, sada mladi okulist došao je do onoga što danas poznajemo kao **esperanto** čiji se početak smatra 26. srpnja 1887. godine kada je u Varšavi objavljen prvi udžbenik. Zamenhof, njegov izumitelj potpisao se kao **dr. Esperanto**, u prijevodu „onaj koji se

nada". I jedna zanimljivost: novac za tisak udžbenika namaknut je iz miraza! Njegova družica Klara s kojom se oženio te 1887., vjerno ga je pratila na esperantskim kongresima. Od troje djece, njih dvoje Lidia i Adam bili su esperantisti. Današnji potomci Zamenhofa, osobito njegova praućnka **Margaret Zaleski Zamenhof**.

Sam Zamenhof nije stao samo na kreiranju jezika, već je aktivno prionuo prevodenju. Tako iz njegova pera imamo prijevode Starog Zavjeta, Hamleta, Andersenove Basne....

Prvo veliko svjetsko okupljanje pristaša novoga jezika, tj. **I. Svjetski esperantski kongres** održan je u francuskom gradu Boulogne sur Meer 1905. godine. Na kongresu je sudjelovao i Zamenhof.

Glas o esperantu došao je i do naših krajeva, pa tako u adresaru iz prosinca 1889. godine nalazimo imena pet mladih Hrvatica iz Osijeka. Simpatizeri novog jezika ubrzo su se pojavili i u drugim hrvatskim gradovima.

Jedan od pionira esperantskog pokreta u Hrvatskoj bio je **Mavro Špicer** (Našice, 1. travnja 1862. – Zagreb, 14. srpnja 1936), publicist, pisac, prevoditelj, antologičar. Autor je Madjarsko-hrvatskoga i hrvatsko-madjarskoga rječnika (1893) te koautor madjarsko-hrvatskoga (1900) i hrvatsko-madjarskoga (1903) Vojničkoga rječnika hrvatsko-madjarskoga (1903). Esperanto je naučio 1908. godine iz njemačkoga udžbenika, a njegove organizacijske sposobnosti odmah su urodile plodom. U „Obzoru“ je 22. kolovoza 1908. objavio podlistak „Esperanto“ u kojem je široj javnosti predstavio ideju esperanta. Autoru teksta, pismo je poslao i sam Zamenhof „*Čitao sam novine s veseljem i hvalom. Nadam se, da će zahvaljujući vašem energičnom radu naša stvar skoro imati u Hrvatskoj mnogo prijatelja. Vaš dr. Zamenhof*“ (Usp. *Kroata Esperantisto*, br. 1/1909). Vajta napomenuti, da su se i ranijih godina u hrvatskim glasilima pojavljivale sporadične crtice vezane uz esperanto, npr. „Dom i svijet“, br. 22, 1905., „Hrvat“ (Gospić), br. 86, 1907., spomenuti tekst je pobudio veliko zanimanje za esperanto kao jezik, ali i pokret. Špicer je ubrzo sastavio udžbenik, a potom je 28. prosinca 1908. osnovano **Društvo hrvatskih esperantista**, kojem je Špicer bio prvi predsjednik.

U glasilu „Kroata Esperantisto“, 1/1909. čitamo „*Mi smo tek na početku. Naše nastojanje i naš cilj ide za mnogo većim. Svako od nas dužan je u svojem vlastitom krugu što revnije budi ljubav spram esperanta, jer samo tim ćemo načinom postići svoj cilj; jedno to, da će naše društvo postati kulturnim faktorom našeg javnog života, a drugo da ćemo pripomagati oko ostvarenja uzvišene ideje esperantizma: a to je sblizjenje naroda svih zemalja, pobratimljenje ljudstva čitavog svijeta, pravednost među svim narodima zemlje*“.

Protagonisti, utemeljitelji Društva hrvatskih esperantista dali su temelje. Iako je entuzijazam, poglavito ako gledamo glasilo brzo splasnuo, o čemu ćemo više u jednom od nastavaka, vatra je tih godina cijelo stoljeće sve do naših dana. Danas možemo reći, da je esperanto postigao ono što su oni željeli, kulturni je faktor, a tomu svjedoči i upis „Tradicije esperanta u Hrvatskoj“ u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Lista zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-7298 pri Ministarstvu kulture i medija RH. Stoga je i cilj ovog niza napisa, otkriti dječice „povijesti tkane jedno stoljeće“.

Napisa: **Marja Belošević**

Fotografija: Grob Lazara Ludviga Zamenhofa, Varšava, foto: **Marja Belošević**, 30.7.2007.

Tekst objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Prvi puta objavljeno na dugoselo.info

#### • POVEZNICE:

[Izabrane teme iz povijesti esperantskog pokreta](#)  
[zaštićeno kulturno dobro Republike Hrvatske](#)  
[Marja Belošević](#)  
[Johann Martin Schleyer](#)  
[Lazar Ludvig Zamenhof](#)  
[Mavro Špicer](#)  
[Društvo hrvatskih esperantista](#)

#### • PODUELITE:

•

Share

Tweet

Email

Share

Share

Prethodna vijest

[Novi underground projekt „Life That Said Yes“: glazbena je poslastica koju morate poslušati](#)

Sljedeća vijest

[Roberto Cresca - Ništa ne ide bez prave emocije](#)



## [DugoSelo.INFO News Portal](#)

News portal DugoSelo.INFO je dnevni news servis s vijestima iz Dugog Sela, općina Brckovljani i Rugvica, Zagrebačke županije, Hrvatske i svijeta. Vijesti, aktualnosti, događanja, najave, politika, kultura, obrazovanje, sport, gospodarstvo...

### Vijesti iz Dugog Sela - Obavijesti